

hele og ganske specielt over for Overlærerne. — For Landets Vedkommende er Reduktionen jo mindre. Det er kun dette, at man i Stedet for at lade dem gaa til et Lønningstillæg, der tilsidst kunde naa til 800 Kr., nu ikke lader dem naa længere end til 600 Kr. Saa kunne de ganske vist efter meget lang Tids Forløb faa 100 Kr. til; men det er altsaa gennemgaaende 200 Kr.s Afslag; ogsaa dette beklager jeg og vilde meget ønske, at dette høje Ting vilde lægges det til igen. — Det, der staar om, at uksaminerede, som ikke have faaet Ansættelse, Folk, der ere ansatte ved Fogeskoler, Vinterskoler og Bisskoler, kunne faa Del i Statstilskuddet, skulde jeg ikke have faa meget imod, naar bare det ikke var taget fra de andre Lærere. Men naar det, som man vil give dem, skal tages fra de andre, naar man ikke kan faa det af Staten, maa jeg være imod det. Og det forekommer mig ogsaa, at alene det, at man giver Lov til, at der maa være saadanne Skoler i Fremtiden, skønt der gives rigelig Statsunderstøttelse, maatte være en tilstrækkelig Indrømmelse; man behøver ikke desforuden at give netop disse Fogeskoler ogsaa Del i Statsunderstøttelsen. Der er desuden den Omstændighed ved det, at der bestaars mest i Byerne, men alt, hvad der bliver staaret bort, kommer til Fordel for Landet, hvad der jo heller ikke er ganske rigtigt.

Hvad Skolepengene angaa, mener jeg ligesom den højtærede Minister, at det gaar ikke an at gøre saa meget af Læreren Løn flydende som 300 Kr., naar hans Begyndelsesløn er 6—700 Kr., saa at han altsaa kan risikere, at han ikke faar anden fast Løn end 300 Kr., og kan, som det alt er blevet sagt, risikere det uden nogen egentlig Skyld fra hans Side. Men ogsaa der er det særlig Byerne, som komme til at lide under det; der er jo nemlig i de fleste, i alt Fald i mange, Byer Helldagsundervisning, og der kan en Lærer altsaa ikke have nær saa mange Børn som en Landshjstolelærer. Naar en Lærer saaledes kun har 30 Børn, kommer han til at miste 6 Kr. for hvert Barn, han har mindre end 50, altsaa 120 Kr., blot fordi der er Helldagsundervisning der, og uden noget som helst Hensyn til, hvor dygtig han er. I det hele taget gælder det om de store Skoler i Kommunerne, at den enkelte Lærers Dygtighed ingen Rolle spiller. Kommer Skolen i Mistredit, tager Børneantallet lige meget af, enten der er dygtige Lærere eller ikke. Jeg mener ogsaa, at dette Forslag vil bidrage til, at man igen faar oprettet en Mængde af de daarlige Smaaskoler, der have været i Byerne, hvor en

eller anden gammel Enke søger sig et vel kummerligt, men dog nogenlunde taaleligt, Erhverv ved at undervise Smaabørn. Den rigtig gode Undervisning kan Bestemmelsen ikke komme til at gavne, thi for den er Undervisningspengene mindst 50 Kr., og der spiller det ingen Rolle, om man kan faa 6 Kr. til; det er desuden i Reglen bemidlede Folk, som lade deres Børn gaa i disse Smaaskoler, hvorved en eller anden, der er ganske utvalificeret, vil tjene sig sit Brød. Bestemmelsen kan føre en Mængde Børn over fra Statskolen til saadanne Smaaskoler, men det er dog alt andet end i Skolelagers Interesse. Dertil kommer saa, at naar Kommunerne skulle give 6 Kr. til hvert Barn, der skal undervises privat, bliver det en ganske antagelig Udskrivning, Kommunerne derved faa. Der ere allerede i Provinserne 19,000 Børn, der undervises privat; det bliver altsaa ca. 120,000 Kr. eller saadan noget lignende, som Købstadskommunerne komme til at give for disse privatunderviste Børn, om hvilke Pengene det altsaa gælder, at enten gør man Skade med dem, eller ogsaa giver man dem til Folk, der ikke have dem behov.

Ved § 26, hvor der er Tale om det personlige Tillæg, vil jeg gøre den Bemærkning, at det er meget godt, at de nuværende Lærere, der efter den ny Ordning faa mindre, end de have nu, kunne faa et personligt Tillæg som en Slags Skadeserstatning, og det kan ogsaa gennemføres paa Landet; men det kan ikke gennemføres i Byerne, i alt Fald vil det vist være vanskeligt. Sagen er jo den, at der har man en bestemt Skala, og naar en Lærer er rykket ind paa en bestemt Skala, enten første, anden eller tredje, saa ved han med positiv Sikkerhed, at hvis han lever, naar han i Løbet af disse 2, 3, 4 Aar, eller hvor længe det nu varer, denne Indtægt, men efter dette Forslag faar han kun Erstatning for det, han allerede har naaet. Det vil med andre Ord sige, at man i Virkeligheden gør en ret betydelig Uret mod en stor Del Købstadlærere, thi bliver dette Forslag vedtaget og bliver det Lov, er der jo Masser af Købstæder, navnlig de større, hvor Lærerne i Fremtiden faa mindre, end de have nu.

Til sidst skal jeg omtale Bestemmelserne om de private Skoler. Der har man forhøjet Grænsen, der i den nugældende Lov af 30te September 1864 er sat til 10, til 20, saaledes at en Skole paa 20 Børn nu kan unddrage sig ethvert som helst Tilsyn i enhver som helst Henseende. Det kan efter min Mening heller ikke paa nogen Maade gaa an. Og hvad de Skoler angaar, der have over 20 Elever, saa er det,